

2017-01-15

Region Gotland, fvb till ansvariga och berörda.

Fk De politiska partierna i regionfullmäktige.

Om ändrad och utökad verksamhet i hamnen i Klintehamn

24 augusti beslutade Region Gotlands tekniska nämnd att utöka hamnverksamheten i Klintehamn till att även omfatta lossning och lastning av kalksten och att planera för ökade volymer.

Beslutet hade inte föregåtts av någon information eller försök till samråd med lokala intressen eller aktörer. Nämnas kan att regionens hamnavdelning hade ett öppet informationsmöte i hamnen den 11 augusti om den planerade muddringen utan att något om en ny och ändrad verksamhet nämndes.

Enligt tekniska nämndens underlag är den ändrade och utökade verksamheten ett sätt att, i första hand, tillgodose ägare och verksamhetsutövare vid bergtåkten på Klinte Klinteby 1:4. För den tåkten finns numera en ansökan om en stor ökning av verksamheten, från 70 000 ton om året till 300 000 ton om året.

Under diskussioner, möten och andra aktiviteter i området sedan frågan och dess konsekvenser kommit fram har många viktiga farhågor framförts om trafiken, buller, damm och trängsel. Dessvärre har regionens ansvariga inte visat någon vilja att diskutera eller föreslå lösningar för att möta kritiken.

Tidvis kommer kalktransporterna att innebära 12 stora lastbilar i vardera riktningen varje timme. Det betyder ökad belastning och ökat buller och damm. Många exempel på problem med den kraftigt ökade trafiken har redovisats i den lokala diskussionen.

Trafiken på de aktuella vägarna har redan ökat med mycket tung trafik såsom timmerbilar, spannmålsfrakter och övriga varutransporter. Redan nu när spannmålstransporter kör i aug/sept kan det bli köbildning och det är svårt att nå området där bland annat Återvinningen och Snicken ligger.

Väg 562 förbi Klinteby är bitvis kurvig och bostadshus ligger nära intill vägen som redan är starkt belastad av tung trafik. En så kraftig ökning som kalktransporterna skulle innebära är inte på något sätt acceptabel.

Hela hamnområdet som är ett attraktivt område med Hamncaféet, Karlsöbåtarna, småbåtshamnen, gästhamnen, serviceanläggningen med bastu m.m. riskerar att bli svåråtkomligt särskilt för oskyddade trafikanter. Redan idag har vi trängsel och köer vid trafiktoppar och den översyn av tillfarter och anslutningar som utlovades av företrädare för regionen 2009 inför den då aktuella förändringen av hamnen hade behövts redan då.

Det är också i hamnområdet som buller och damm kommer att påverka allra mest. Det är ett område som har stor betydelse för många boende i Klintehamn men som också är viktigt för att behålla och utveckla besöksnäringen. För damm finns dessutom inga tydliga regler som kan vara ett stöd ens för att garantera att tillsynsmyndigheten kan agera. De beskrivningar som framgår i regionens eget underlag är på inget sätt acceptabelt "Dammet kan göra att fönster kan behöva putsas oftare, att det inte går att hänga tvätt på tork utomhus och liknande problem. Kalkdammet kan eventuellt också förorena annat gods i hamnen."

Uppenbarligen har tekniska nämnden/hamnavdelningen ingen plan alls för hur trafikfrågorna ska hanteras eller lösas. De trafikfrågor som är kopplade till en förändring av hamnens verksamhet måste vara regionens ansvar även om många av de vägar som berörs är trafikverket. Men regionen har ett övergripande samhällsplaneringsansvar och är dessutom den viktigaste remissinstansen för trafikverkets beslut på Gotland och har därför ett självklart ansvar för hur regionens egna beslut ska fungera "hela vägen".

Men mest uppseendeväckande är ändå regionens totala avsaknad av besked om vilka mer långsiktiga och övergripande effekter som en förändring av hamnen kan innebära.

Vilka effekter blir det av en stor kalkutlastning i Klintehamn och därmed en omfattande kalkbrytning på södra och mellersta Gotland för utvecklingen som helhet? Vid våra frågor om detta på offentligt möte den 15 december var det uppenbart att regionens representanter överhuvudtaget inte brytt sig om den frågan. Vad betyder det för sysselsättningen? Hur påverkar det möjligheterna för de framtidsområden för Gotland som regionfullmäktige nyligen pekat ut; livsmedel och besöksnäring? Hur påverkar det möjligheterna att erbjuda ett attraktivt boende så att befolkningen kan behållas eller öka?

Vår oro för detta verkar delas av regionstyrelsen som nyligen yttrat sig* över planer på ökad kalkbrytning på mellersta Gotland och där skriver regionstyrelsen:

"I översiktsplanen pekas Klintehamn ut som ett område med potential för ytterligare byggelse- och näringslivsutveckling. En utskeppning av kalksten i den omfattning som riksintresseområdet ger möjlighet till från Klintehamns hamn får stora effekter för regionens planering av ny bostadsbebyggelse liksom hur Klintehamn kan växa."

Regionstyrelsen verkar också, precis som vi, oroliga över trafiken och skriver så här.

"Beroende på var inom det föreslagna riksintresseområdet brytningen kommer att ske, varierar avståndet, men sträckan är ungefär 26 km från Nordkalks nuvarande fastighet i Buttle till Klintehamn. Många av vägarna i området är smala, kurviga och med låg bärighet, olämpligt för tunga transporter i skytteltrafik. Beroende på vägval kan de passera genom samlad bebyggelse i exempelvis Buttle, Hejde, Klinte kyrka, Etelhem, Roma samt Klintehamn. Dessutom passeras som på de flesta andra ställen på Gotland spridd bebyggelse i direkt anslutning till vägarna."

Regionstyrelsen tar också upp frågan om vattenförsörjningen:

"I översiktsplanen har regionen tagit följande ställning gällande kalkstensindustrin kontra vattenförsörjning

- *"Nya tillstånd till kalkbrytning och olika typer av täktverksamhet kan endast komma ifråga om det är klarlagt att den planerade verksamheten inte äventyrar den framtida vattenförsörjningen."*

Det saknas idag underlag för hur en framtida kalkbrytning kan komma att påverka det komplexa vattensystemet inom området och vilka effekter kalkbrytning skulle kunna få på den framtida vattenförsörjningen på östra och mellersta Gotland."

Slutsatsen i yttrandet från regionstyrelsen blev "Regionen ställer sig därför negativ till att området avsätts som riksintresseområde för mineralbrytning i avvaktan på att underlaget väsentligen förbättras."

För oss är det närmast obegripligt att en av regionens nämnder planerar en åtgärd som kommer att stimulera kalkbrytning i just samma område där regionstyrelsen tydligt uttryckt de invändningar som redovisats.

För oss som är lokalt engagerade för en positiv utveckling av Klintetrakten är det både förvånande och oacceptabelt att regionen planerar en stor förändring av förutsättningarna för området utan att den föregåtts av en ordentlig analys och diskussion. Vår utgångspunkt är inte att stoppa viktiga förändringar och satsningar men att de ska genomföras så att de gynnar också den lokala utvecklingen.

Därför är vårt krav att inga ytterligare beslut eller åtgärder bör vidtas innan ett brett underlag om konsekvenserna har tagits fram. Ett underlag som visar på de direkta konsekvenserna av ökad trafik, buller och damm och framförallt vilka lösningar som finns och vem som tar ansvaret för att lösningarna fullföljs. Dessutom måste förstas vattenfrågan bevakas. Men underlaget ska också visa vilka effekter av, till exempel, en storskalig kalkbrytning får på områdets utveckling. Vi medverkar givetvis gärna i det fortsatta arbetet.

Klintetraktens framtid

Jacob Ahlin
Ordförande

*Regionstyrelsen yttrade sig den 29 november 2016: "RS § 277 Remiss. Utpekande och detaljavgränsning av riksintresset Buttle, Gotlands län"